

ES TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ MINISTRŲ TARYBA
2022 M. KOVO 3-4 D.

1. Reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso
- *Politiniai debatai*

Klausimo esmė:

Šis teisėkūros pasiūlymas apima pakeitimus Šengeno sienų kodekse (ES) 2016/399 ir dalinius pakeitimus Gražinimo direktyvoje (2008/115/EB).

Pakeitimai Šengeno sienų kodekse: iš dalies pakeičiama "sienos stebėjimo" apibrėžtis; pirmą kartą į Šengeno sienų kodeksą įtrauktos sąvokos "migrantų instrumentalizavimas", "būtinoji kelionė" ir "nebūtinoji kelionė" bei "transporto mazgai"; paaiškinama, kokias priemones VN gali taikyti savo sienos perėjimo punktuose, kai susiduria su migrantų instrumentalizavimu, taip pat, kokias priemones VN gali taikyti vykdydamos užduotis, susijusias su sienų stebėjimu prie savo išorės sienų, kai susiduriama su migrantų instrumentalizavimu; sudaromas pagrindas prie išorės sienų vienodai taikyti nebūtinų kelionių į Europos Sąjungą apribojimus epidemiologiškai pavojingos ligos atveju; paaiškinama, kad pasienio zonose prie vidaus sienų atliekami patikrinimai naudojant stebėjimo technologijas neturi pasienio kontrolei lygiaverčio poveikio; nustatoma bendra sistema, taikoma laikinai atnaujinant vidaus sienų kontrolę.

Pakeitimai Gražinimo direktyvoje: nustatoma procedūra, pagal kurią vykdant tarpvalstybinę policijos operacinį bendradarbiavimą prie vidaus sienų sulaikyti neteisėti migrantai perduodami toms VN, iš kurių jie tiesiogiai atvyko.

Pirmininkaujanti šalis parengė diskusinį dokumentą, kuriame apžvelgia svarbiausius pasiūlymo elementus ir dėl jų jau vykusias diskusijas tarp valstybių narių techniniu lygiu. Ministrai TVR Taryboje kviečiami išsakyti nuomones, ar Komisijos pasiūlymai yra pakankamai subalansuoti, kad užtikrintų pakankamą efektyvumą ir kartu suteiktų lankstumo dėl šių elementų:

- Migracijos instrumentalizacijos apibrėžimo ir susijusių sienų kontrolės bei stebėjimo priemonių;
- Koordinavimo priemonių, taikomų sveikatos krizės prie išorės sienų atveju;
- Patikrinimų teritorijos viduje ir supaprastintos sulaikytų asmenų perdavimo procedūros;
- Vidaus sienų kontrolės atstatymo taisyklių.

Lietuvos pozicija:

Dėl migracijos instrumentalizacijos apibrėžimo ir susijusių sienų kontrolės bei stebėjimo priemonių:

Džiaugiamės, kad Europos Komisija rengdama šį pasiūlymą atsižvelgė į Lietuvos iniciatyvą dėl bendrų minimalių sienų stebėjimo standartų nustatymo.

Vis dėlto, manome, kad pasiūlyme numatytos nuostatos dėl sienų stebėjimo yra nepakankamos ir situacijos iš esmės nepakeis, ypač kiek tai susiję su migrantų instrumentalizavimu. Džiaugiamės, kad yra siekiama apibrėžti, kas yra migrantų instrumentalizavimas, tačiau nėra iki galo aišku, kas yra prevencinės priemonės. Siūlome numatyti prevencinių priemonių prie sausumos išorės sienų sąvoką, kuri, be kita ko, apimtų organizacines, administracines, teisi-

nes priemonės, tuo pačiu ir inžinierinius įrenginius, kurie apsunkina greitą patekimą į valstybės narės teritoriją, ypač tuose išorės sienos ruožuose, kur nustatyti didelio ar kritinio poveikio lygiai.

Taip pat siūlome numatyti, kad tais atvejais, kai valstybė narė, susidūrusi su migracijos instrumentalizavimu, vadovaudamasi Prieglobsčio procedūrų direktyvos 6 str. 3 d. nuostatomis, yra laikinai įvedusi reikalavimą tarptautinės apsaugos prašymus teikti tik konkrečiose nurodytose vietose, vykdydama savo pareigą valdyti išorės sienas, ji gali užkirsti kelią į savo teritoriją patekti sieną neteisėtai kirsti bandantiems asmenims, kurie nesilaiko šių reikalavimų, ypač tais atvejais, kai į valstybės narės teritoriją bandoma patekti pasinaudojant jėga ir dideliu asmenų skaičiumi ir tai gali sukelti grėsmę viešajai tvarkai ir/ar vidaus saugumui.

Dėl koordinavimo priemonių, taikomų sveikatos krizės prie išorės sienų atveju:

Teigiamai vertiname siūlomą požiūrį dėl pandemijos valdymo ir su tuo susijusių priemonių prie vidaus sienų taikymo. Sutinkame, kad turi būti atsižvelgiama į ES transporto politiką, ypač į transporto žaliąsias juostas, kurios yra reikalingos siekiant išsaugoti paslaugų tiekimo grandines ir palengvinti transporto darbuotojų judėjimą laikinai atnaujinus vidaus sienų kontrolę. COVID-19 pandemijos patirtis įrodo, jog galėjome atlikti su sveikata susijusius patikrinimus prie vidaus sienų, kai laikiną vidaus sienų kontrolės atnaujinimą jau buvome panaikinę.

Manytume, kad šiame reglamente neturėtų būti pernelyg detaliai aptarinėjami sveikatos klausimai, todėl siūlytume vengti detalizavimo ir palikti tai spręsti pačioms valstybėms narėms. Tuo pačiu atsižvelgti į tai, kad kelionių apribojimai, Pasaulio sveikatos organizacijos nuomone, paprastai nėra efektyviausia kovos su pandemija priemonė. Šiais apribojimais juk siekiama tik iš esmės sumažinti Sąjungos išorės sienas kertančių atvykstančių srautus ir atgrasyti nuo kelionių į kitas šalis EU piliečius ir kitus čia gyvenančius asmenis.

Dėl vidaus sienų kontrolės atstatymo taisyklių, patikrinimų teritorijos viduje ir supaprastintos sulaikytų asmenų perdavimo procedūros:

Pritariame, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimas turi būti taikomas tik kaip kraštutinė priemonė. Palaikome alternatyvių priemonių taikymą prie vidaus sienų neatnaujinant vidaus sienų kontrolės. Taip pat pritariame aiškesnei vidaus sienų kontrolės atnaujinimo tvarkai.

Manome, kad prie vidaus sienų sulaikytų asmenų perdavimo supaprastinto procedūra turi būti kuo praktiškesnė ir paprastesnė. Pažymėtina, kad ši procedūra būtų sunkiai įgyvendinama prie oro ir jūrų sienų, todėl manome, kad ji galėtų gerai veikti tik prie sausumos sienų ir tik tarp kaimyninių valstybių narių.

2. Šengeno erdvės padėtis

a) Padėties ataskaita

b) Šengeno erdvės politinis valdymas

- *Pasikeitimas nuomonėmis*

Klausimo esmė:

Š. m. vasario 3 d. Prancūzijoje vykusiame neformaliame ES vidaus reikalų ministrų susitikime vyko plati diskusija apie Šengeno reformą, įskaitant ir politinio Šengeno valdymo ir priežiūros stiprinimą. Viena iš susitikime aptartų idėjų buvo ir pirmininkaujanti šalis siūlymas steigti „Šengeno tarybą“. Po šio neformalaus susitikimo pirmininkaujanti Prancūzija išplėtojo idėjas

dėl Šengeno valdymo gerinimo ir **teikia ES vidaus reikalų ministrams š. m. kovo 3 d. ES TVR Tarybos posėdyje aptarti tokį iniciatyvų Šengeno valdymui gerinti paketa:**

1. Įsteigti „Šengeno tarybą“

Siūloma, kad dabartinį „Vidaus reikalų mišraus komiteto“ formatą pakeistų „Šengeno taryba“. Tai būtų pagrindinis formatas politiniu lygiu keistis nuomonėmis apie vykdomas reformas ir strategiškiausius veiklos aspektus. Siūloma, kad Šengeno taryba būtų sušaukiama kiekviename TVR tarybos posėdyje ir, prireikus, šaukiama papildomai krizių atvejais. Šengeno Tarybai numatomi tokie pagrindiniai tikslai: aptarti bendras politines gaires dėl Šengeno erdvės; nagrinėti padėtį Šengeno erdvėje remiantis rezultatu suvestine (barometru); apibrėžti atsaką į krizes, darančias poveikį Šengeno erdvei ir telkti jo vykdymui reikiamas priemones; nagrinėti Šengeno vertinimuose nustatytas sisteminės problemas, su kuriomis susiduria valstybės narės, ir ieškoti priemonių joms spręsti; keistis gerąja praktika; bent kartą per metus nustatyti FRONTEX veiksmų gaires.

2. Reguliariai rengti padėties Šengeno erdvėje rezultatų suvestinę (barometrą)

Barometrą rengtų Europos Komisija tris kartus per metus. Į barometrą siūloma įtraukti informaciją apie: padėtį prie išorės ir vidaus sienų, migracijos situaciją ES, vidaus saugumą, sveikatos/sanitarines grėsmes. Barometras padės užtikrinti, kad ministrų diskusijos Šengeno Taryboje būtų pagrįstos objektyviais apibendrintais duomenimis. Tikimasi, kad Komisija pirmąjį „barometrą“ ministrams pristatys jau kovo 3 d. posėdyje. Ateityje siūloma, kad barometras būtų teikiamas ne vėliau kaip likus dviem savaitėms iki Tarybos posėdžio, kad būtų galima išgryninti esmines temas ar problemas, kurias turėtų aptarti ministrai.

3. Įsteigti specialią „Šengeno koordinatoriaus“ pareigybę

„Šengeno koordinatoriaus“ funkcija būtų operatyviniu ir techniniu lygmeniu, remiantis turimais pajėgumais, prisidėti prie dokumentų, skirtų Šengeno tarybai, rengimo, taip pat prisidėti prie priemonių ir veiksmų, kurių imamasi Šengeno Taryboje, stebėjimo. Jis taip pat atliktų pagrindinį vaidmenį ištikus krizei prie išorės sienų, siekiant užtikrinti proporcingą ir tinkamą Europos atsaką visais lygmenimis. Šengeno koordinatorius veiktų kaip Komisijos tarnybų dalis ir būtų atsakingas už reguliarių „barometro“ rengimą, prisidės prie ES lygmens veiksmų, dėl kurių nuspręsta Šengeno taryboje, įgyvendinimo ir priežiūros. Koordinatorius glaudžiai bendradarbiaus su Tarybai pirmininkaujancia VN ir Tarybos generaliniu sekretoriatu.

4. Sukurti „Solidarumo platformą“, aktyvuojamą krizės prie išorės sienų atveju

Ši platforma, kilus krizei prie ES išorės sienos, leistų: koordinuoti paramos pasiūlymus, atsižvelgiant į valstybių narių poreikius; užtikrinti, kad Europos lygiu sutelktų išteklių (Frontex, EUAA, NPCI) ir tiesioginiai valstybių narių įnašai tinkamai papildytų vienas kitą; skatinti dvišaliu pagrindu VN teikiamų priemonių įgyvendinimą, pvz. vidaus saugumo srities paramą pagal „Prüm“ Sprendimo 17 straipsnį. Pažymima, kad ši platforma nebūtų papildoma teisinė struktūra, būtų remiamasi jau esamomis struktūromis, tokiomis kaip Integruoto politinio atsako į krizes mechanizmas (IPCR). Taip būtų užtikrintas agentūrų ir VN siūlomų paramos sistemų nuoseklumas ir jų tęstinumas.

Lietuvos pozicija:

Dėl Šengeno tarybos

Sutinkame su siūloma Šengeno tarybos misija ir uždaviniais, nurodytais diskusijų dokumente. Manome, kad tai taip pat būtų geras forumas politiniais klausimais aptarti visus svarbius su Šengenu susijusius klausimus - vykdomas reformas, naujus Šengeno *acquis* teisėkūros pasiūlymus, laikinai atstatomą vidaus sienų kontrolę, Šengeno erdvės plėtrą. Taip pat siūlytume

neapsiriboti tik Frontex veiksmų gairių nustatymu, o aptarti ir Europolo, eu-LISA ir ES Prieglobsčio agentūros veiklas, kiek tai susiję su Šengeno funkcionavimu. Tuo pačiu laikomės nuomonės, jog turėtų būti išvengta klausimų (kurie svarstomi kitų politinių formatų rėmuose) dubliavimo, todėl turėtų būti priimtas sprendimas dėl Šengeno Forumo tolesnės veiklos.

Dėl padėties Šengeno erdvėje rezultatų suvestinės (barometro)

Iš esmės pritariame barometro idėjai. Pirmininkaujančios šalies į jį siūlomi įtraukti rodikliai yra tinkami, tačiau svarbu vengti informacijos rinkimo dubliavimo ir nesukurti nereikalingos administracinės naštos nacionalinėms institucijoms. Norint surengti gerai informuotą diskusiją politiniu lygmeniu, itin detalios statistikos nereikia. Pakaktų pristatyti ir aptarti svarbiausias tendencijas remiantis Komisijos, Europos išorės veiksmų tarnybos ir ES agentūrų bei kitų suinteresuotųjų šalių informacija. Dėl pavojų sveikatai manome, kad suvestinėje apie tai turėtų būti pateikta tik bendro pobūdžio informacija. Barometre taip pat turėtų atsispindėti ir išorės aspektas, t. y. visapusiškam vaizdui susidaryti būtų naudinga, jei į rezultatų suvestinę būtų įtraukta padėties trečiosiose šalyse, pirmiausia kaimyninėse bei pagrindinėse kilmės šalyse, apžvalga. Informacijos rinkimas ir barometro pateikimas neturėtų būti per dažnas. Įprastomis aplinkybėmis rezultatų suvestinę užtektų rengti du kartus per metus, prireikus – dažniau krizių metu.

Dėl Šengeno koordinatoriaus

Idėja paskirti „Šengeno koordinatorių“ yra įdomi, tačiau dar visiškai nauja. Todėl pirmiausia reikėtų gerai išanalizuoti jo teisinį statusą, būsimas funkcijas ir atsakomybės sritis. Sprendžiant dėl jų svarbu vengti dubliavimosi ir papildomos administracinės naštos nacionalinėms institucijoms.

Dėl Solidarumo platformos

Kol kas nesame įsitikinę tokios naujos platformos steigimo pridėtine verte. Lietuvos patirtis rodo, jog Sąjungos civilinės saugos mechanizmas (UCPM) veikia labai gerai. Priimdami dvišalę paramą nematėme kažkokio papildomo išorinio koordinavimo poreikio. Taip pat yra reali ir efektyvi galimybė pasitelkti pagalbą iš Frontex ir ES Prieglobsčio agentūros. Nepaisant to, neprieštarautume tolesnėms diskusijoms dėl platformos sukūrimo, jeigu tam pritartų dauguma Valstybių Narių. Jei būtų steigiama, ši platforma neturėtų būti nuolatinė. Ji turėtų būti operatyviai aktyvuota tik krizių metu, paveiktų valstybių narių prašymu. Solidarumo platforma turėtų padėti patenkinti tik tuos valstybių narių poreikius, kurių negali patenkinti ES agentūros ir UCPM.

3. Tarybos reglamentas dėl Šengeno vertinimo ir stebėsenos mechanizmo

- *Bendras požiūris*

Klausimo esmė:

2021 m. birželio 2 d. kartu su komunikatu dėl Sklandžiai veikiančios ir atsparios Šengeno erdvės strategijos Europos Komisija pateikė ir teisėkūros pasiūlymą dėl Tarybos Reglamento dėl vertinimo ir stebėsenos, kaip taikoma Šengeno *acquis*, mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013.

Šiuo reglamentu, pakeisiančiu dabar galiojantį, numatoma padidinti Šengeno vertinimo proceso greitį ir lankstumą bei nustatyti paspartintą procedūrą atvejams, kai vertinimų metu nustatoma labai rimtų trūkumų, dėl kurių gali kilti pavojus visai Šengeno erdvei. Be to, vertinimams Šengeno *acquis* taikymo srityje būtų skiriama daugiau dėmesio politiniu lygmeniu,

nes vertinimo rezultatai būtų įtraukiami į kasmetinę ataskaitą apie padėtį Šengeno erdvėje ir aptariami su Europos Parlamentu ir Taryba. Atnaujintas mechanizmas taip pat numato sustiprintą pagrindinių teisių užtikrinimo priežiūrą.

Šiuo pasiūlymu siekiama tokių konkrečių tikslų:

1. Padidinti mechanizmo strateginį fokusavimą ir užtikrinti proporcingesnę bei strategiškesnę įvairių vertinimo ir stebėsenos priemonių naudojimą.
2. Sutrumpinti ir supaprastinti procedūras, kad procesas taptų veiksmingesnis ir efektyvesnis, ir padidinti tarpusavio spaudimą (angl. peer-pressure), kad būtų užtikrinamas spartus rekomendacijų įgyvendinimas.
3. Stiprinti pagrindinių teisių pagal Šengeno *acquis* laikymosi vertinimą.
4. Optimizuoti valstybių narių ekspertų dalyvavimą vertinimuose, bendradarbiavimą su Sąjungos įstaigomis, biurais ir agentūromis, taip pat sinergiją su kitais vertinimo ir stebėsenos mechanizmais, kad būtų galima atlikti tikslingesnius, strategiškesnius ir labiau individualiai pritaikytus vertinimus.

Dėl didelio pakeitimų skaičiaus Komisija siūlo panaikinti dabar galiojantį Šengeno vertinimų mechanizmo Reglamentą pakeičiant jį nauju. Todėl pasiūlyme numatyta ambicinga naujojo reglamento įsigaliojimo data – 2022 m. rugsėjo mėnesis. Tai leistų patvirtinti naują daugiametę vertinimų programą 2022 m. lapkritį ir pradėti jos vykdymą nuo 2023 m. sausio jau vadovaujantis nauju reglamentu.

Po intensyvių derybų tarybos Šengeno vertinimo klausimų darbo grupės ir TVR patarėjų lygiu, Pirmininkaujanti Šalis mano, kad jau beveik pasiektas kompromisinis sutarimas dėl reglamento teksto.

Paskutinis likęs neišspręstas klausimas buvo dėl Reglamento nuostatų taikymo apimties toms valstybėms, kurios jau yra sėkmingai praėjusios pirmąjį vertinimą, bet dėl jų vis dar nėra priimti Tarybos sprendimai, numatantys, kad Šengeno *acquis* nuostatos jose turi būti taikomos pilna apimtimi (t.y. nepanaikinta vidaus sienų kontrolė.) Šiuo metu tai - Bulgarija, Rumunija ir Kroatija. Todėl pirmininkaujančios šalies teikiamame kompromisiniame tekste, 1 str. 2 paragrafo b) punkte buvo paliktos dvi galimos opcijos (A ir B).

Pasirinkus opciją A, šios valstybės būtų periodiškai vertinamos, kaip ir visos kitos valstybės, nors sprendimai dėl vidaus sienų kontrolės panaikinimo jų atžvilgiu nėra priimti.

Pasirinkus opciją B, šioms valstybėms vertinimas būtų vykdomas tik po to, kai bus priimti sprendimai dėl jų vidaus sienų kontrolės panaikinimo. Pasirinkus šią opciją, būtų papildytas ir 23 str., nurodant, kad priėmus sprendimą dėl pilno Šengeno *acquis* nuostatų taikymo VN-ėje, jos vertinimas turi būti suorganizuotas ne vėliau kaip po metų, nuo to sprendimo įsigaliojimo.

Šį klausimą svarstė 2022 m. vasario 25 d. ES Nuolatinių atstovų komitetas. Preliminariai nuspręsta dėl kompromiso, kad bus pasirinkta opcija B, tačiau Rumunija ir Bulgarija turėtų pateikti deklaracijas, kuriose būtų numatyta, kad šios valstybės laisvanoriškai sutinka būti neformaliai įvertintos apie jų pasirengimą taikyti Šengeno *acquis*. Rumunija ir Bulgarija iš esmės tam neprieštarauja.

Kol kas atnaujintas kompromisinis Reglamento tekstas ir Rumunijos bei Bulgarijos deklaracijos dar nėra išplatintos. Tikimasi, kad klausimas bus išspręstas iki kovo 3 d. ir TVR Taryba galės patvirtinti Tarybos bendrąjį požiūrį.

Nors tai Tarybos reglamentas, jam taikoma konsultavimosi su Europos Parlamentu procedūra, tad prieš jį oficialiai priimant Taryba dar turi sulaukti EP nuomonės ir pagal galimybes į ją atsižvelgti.

Lietuvos pozicija:

Pritarti Tarybos bendrajam požiūriui dėl Šengeno vertinimo ir stebėsenos mechanizmo.

4. Prieglobstis ir migracija: informacija apie padarytą pažangą

- Pažangos ataskaita

Klausimo esmė:

Diskusinis dokumentas šiam darbotvarkės punktui dar nėra išplatintas, tad nėra žinoma kokiais tiksliai klausimais bus kviečiami pasisakyti ministrai. Preliminariomis žiniomis, numatoma tęsti diskusijas dėl Pirmininkaujančios šalies pasiūlyto laipsniško požiūrio į Migracijos ir prieglobsčio paktą. Apie šį laipsnišką požiūrį ES vidaus reikalų ministrai jau diskutavo 2022 m. vasario 3 d. Prancūzijoje vykusiame neformaliame susitikime ir tokį požiūrį palaikė. Derybose siūloma judėti etapais, žingsnis po žingsnio. Kiekviename etape vienu metu būtų daroma pažanga dėl įvairių pakto aspektų, kurie yra tarpusavyje susiję (visų pirma išorės aspekto, nelegalių migrantų grąžinimo ir readmisijos, visų formų solidarumo, antrinio judėjimo prevencijos, išorės sienų apsaugos ir bendros Europos prieglobsčio sistemos reformos).

Pradiniame etape per šį pusmetį yra siekiama pirminių/dalinių politinių kompromisų, kurie leistų kuo greičiau pasiekti konkrečių rezultatų ir palengvintų derybas vėlesniuose etapuose. Pirmajame etape dirbama su tokiais 5 teminiais blokais/elementais:

- Trečiųjų šalių piliečių patikros prie išorės sienų (*Screening*) ir Eurodac Reglamentai;
- Finansinė parama;
- Grąžinimai ir readmisija;
- Solidarumo mechanizmas;
- Dublino procedūrų atnaujinimas.

Siekiant bendro sutarimo dėl naujai siūlomo (laikino / pilotinio) solidarumo mechanizmo, bandoma ieškoti balanso tarp priešakinių (*front-line*) valstybių narių poreikių patenkinimo ir paramą teiksiančių / solidarume dalyvausiančių valstybių narių pajėgumų. Pirmiausia bus siekiama patikrinti, ar teorinis modelis veikia praktikoje ir kiek jis efektyvus, o vėliau jį perkelti į teisėkūrą.

Ministrų diskusijoms rengiamame dokumente (tikėtina) bus formuluojami 3 klausimai:

- Ar remiate pagrindinius tolesnių žingsnių elementus?
- Kaip ilgai turi tęstis pirmasis etapas (terminų ir išipareigojimų prasme)?
- Ar pritariate Pirmininkaujančios šalies ir Komisijos veiksmų planui (*roadmap*) tolesniems žingsniams po pirmojo etapo?

Lietuvos pozicija:

Lietuva remia laipsniško požiūrio taikymą. Tai suteikia daugiau lankstumo ir erdvės kompromisams.

Dėl pirmame etape svarstomų elementų:

Iš esmės palaikome siūlomą trečiųjų šalių piliečių patikros procedūrų apimtį ir lankstumą, susijusį su patikros vietomis.

Palaikome visas priemones, kurios veiksmingai užkerta kelią antriniam neteisėtų migrantų judėjimui, įskaitant sulaikymą ir alternatyvų jam taikymo galimybę.

Neįleidimo (*non-entry*) teisinės fikcijos principas atgraso neteisėtus migrantus (tą įrodo Lietuvos patirtis). Todėl manome, kad šis principas yra būtina patikrų efektyvumo sąlyga.

Taip pat pritariame kuo platesniam ES Agentūrų įsitraukimui, kai to prašo paveikta valstybė narė.

Pritartume siūlomai idėjai dėl savanoriško nacionalinių resursų *grąžinimo ir reintegracijos* srityse skyrimui per koordinatorių, tačiau pats mechanizmas turėtų būti išplėtotas ir bendrai priimtinas visoms valstybėms narėms.

Solidarumo mechanizmas turėtų būti paprastas, pragmatiškas, nuspėjamas. Remiame tik migrantų, kuriems tikrai reikia tarptautinės apsaugos, perkėlimą, kad nebūtų sukurtas traukos veiksnys nelegaliai migracijai. Dalyvavimas perkėlimuose turi būti tik savanoriškas.

Kaip alternatyvūs solidarumo įnašai (vietoj perkėlimų) galėtų būti: finansinė parama, materialinė ir techninė pagalba, grąžinimo rėmimas, pagalba ekspertais, administracinė pagalba (naudojant nuotolinę pagalbą, IT pagalba ir kt.).

Dėl tolesnių laipsniško požiūrio žingsnių elementų ir tam skirtų veiksmų plano (*roadmap*) pozicijos suformuluoti negalime, kol šis dokumentas nėra išplatintas.

5. Išvados dėl civilinės saugos atsižvelgiant į klimato kaitą

- *Patvirtinimas*

Klausimo esmė:

Tarybos išvadų projektas dėl civilinės saugos klimato kaitos kontekste parengtas atsižvelgiant į tai, jog ekstremalūs įvykiai, susiję su klimato kaita, tampa vis dažnesni, intensyvesni ir nuolatiniai, didėja žmonių, materialinių ir gamtinių nuostolių rizika, todėl ES ir Valstybėms Narėms būtina imtis tinkamų veiksmų šioje srityje. Šios Tarybos išvados dar kartą patvirtina solidarumo principą sprendžiant klimato kaitos keliamas problemas Sąjungoje ir visame pasaulyje. Jos apima tiek jau esamų įsipareigojimų priminimą, tiek ir įvairių naujų veiksmų identifikavimą bei konkrečias Valstybėms Narėms ir Europos Komisijai skirtas rekomendacijas, tokias kaip: vertinti klimato kaitos sukeltą riziką; skatinti tyrimus ir inovacijas bei integruoti mokslą pasiekimus; plėtoti prevencijos ir pasirengimo veiksmus ir pajėgumus, skirtus klimato kaitos keliamai rizikai, pvz., miškų gaisrams ir potvyniams, kurie kelia vis didesnę riziką Sąjungos piliečiams; toliau stiprinti Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, „rescEU“ pajėgumus ir kitus instrumentus bei rezervus; siekti, kad vykdomos operacijos būtų ekologiškesnės ir tvaresnės; didinti gyventojų parengtį ir siekti aktyvesnio piliečių indėlio, skatinti savanorystę ir kt.

Lietuvos pozicija:

Pritarti tvirtinti pateiktam kompromisiniam Tarybos išvadų projekto tekstui.

6. Tarybos pareiškimas dėl Interpolo raudonųjų perspėjimų

- *Patvirtinimas*

Klausimo esmė:

Tarybos pareiškimo dėl Interpolo raudonųjų perspėjimų projektas buvo parengtas derybų dėl Europolo reglamento peržiūros kontekste. Europos Parlamentas siūlė į atnaujinamą Europolo reglamentą įtraukti nuostatą, kad Europolas turėtų teisę tikrinti Interpolo raudonusius perspėjimus (angl. *red notices*), tačiau Taryba su tuo nesutiko. Todėl, siekiant kompromiso, buvo sutarta, kad bus parengta atskiras Tarybos pareiškimas, kuriame būtų akcentuojama, kad tai yra Valstybių Narių ir Interpolo atsakomybės ir bendradarbiavimo klausimas.

Pareiškime pažymima, kad Taryba palankiai vertina Interpolo padarytą pažangą kuriant vidinius mechanizmus, skirtus įvertinti, ar gauti prašymai dėl raudonųjų perspėjimų nepažeidžia Interpolo Konstitucijos, prieš juos paskelbiant ir platinant. Pabrėžiama, kad Valstybės Narės toliau rems šias Interpolo pastangas ir palankiai vertina tai, kad Interpolo atstovas Tarybos darbo grupės lygmeniu informavo apie šias Interpolo pastangas užkirsti kelią piktnaudžiavimui raudonaisiais pranešimais dėl politinių priežasčių ar žmogaus teisių pažeidimų. Interpolas ir jo nacionaliniai Interpolo padaliniai raginami reguliariai keistis informacija šiuo klausimu, kad būtų didinamas informuotumas apie veiksmus, kurių Valstybės Narės turi imtis bendradarbiaudamos su Interpolu. Taryba toliau rems Interpolo pastangas plėtoti esamus Interpolo standartus ir procedūras, susijusias su duomenų kokybe ir atitiktimi, ir paprašys Interpolo reguliariai informuoti apie tai Tarybą darbo grupės lygiu.

2022 m. Kovo 3-4 d. Teisingumo ir vidaus reikalų taryboje ministrai kviečiami patvirtinti šį pareiškimą.

Lietuvos pozicija:

Pritarti teikiamam Tarybos pareiškimo projektui.

Svarbu, kad atnaujinamas Europolo reglamentas būtų priimtas ir įsigalioję kuo greičiau. Europolui neturėtų būti suteiktos teisės vertinti Interpolo raudonusius pranešimus. Valstybėms Narėms turėtų būti sudarytos galimybės efektyviau tiesiogiai bendradarbiauti tarpusavyje dėl Interpolo raudonųjų pranešimų ir jų skelbimo motyvavimo pagrindų, kad būtų galima geriau apsaugoti savo piliečius nuo politiškai motyvuoto persekiojimo pasinaudojant Interpolo kanalais. Taip pat svarbu, kad Interpolo turimi vidinės kontrolės instrumentai būtų toliau tobulinami ir naudojami pagal paskirtį bei užtikrintų, kad raudonųjų pranešimų paskelbimo pagrindai nebūtų politinio persekiojimo įrankiais.